

DEBRECZENI UJSÁG

HÁJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÓRA 2,40 P. NEGYED-
ÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. EGÉSZ ÉVRE 26 P.
EGYES SZÁM ÁRA HÉTKÖZNAP 8, VASÁRNAP 16 F

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITEZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA JOZSEF KIR. HG.
UTCA 16. SZ. TELEFON 23-48. KIADÓHIVATAL:
KOSSUTH-U. 3. FÜLDSZINT. TELEFON: 21-41.

Debrecen, 1933. április 26.

Szerda

XXXVII. évfolyam 92. száma

Tyler

(mars A népszövetség Magyarországon működő főmegbízottjáról legutóbb éppen dr. Vásáry István állapította meg, hogy ez az ur, aki negyedévenként úgy nyilatkozik meg, mint valami orákulum, tulajdonképpen semmi más, mint a hitelezők megbízottja, a külföldi hitelezők legsajátabb zsebérekeinek elszánt védelmezője. Amit tehát Tyler mond, azt világért sem a magyar állam, vagy a magyar milliók érdekében mondja, hanem azért, hogy megbizónak szempontjairól meggyőzze a közvéleményt, esetleg a kormányzatot is.

A hitelezők szempontjai szerint pedig valami nehéz irányítani egy állam életét. Hiszen a magyar kormány, vitéz Gömbös Gyula kormánya, azért küzd dolgozik itt, hogy a nemzet széles tömegei számára élet lehetőséget, kenyeret teremtsen s a magyar milliók lenyomott élet standardját megtartsa legalább a mai nívón, hogy ha száraz kenyéren is, de kibíjthassék Trianon hét szűk esztendejének végső napjait. A hitelezők, a külföld nagy bankárjai, számlálhatatlan milliók urai pedig láthatólag azt szeretnék, hogy a magyar állam vonja meg polgáraitól az utolsó farlatot is, építsen le újra a tisztviselői fizetésből, szállítsa le a nyugdíjakat s fizessen a hitelezőknek aranyverejtekben minél több és minél magasabb kamatot.

Aki figyelmesen olvassa Tyler megbízott utolsó jelentését, lehetetlen, hogy észre ne vegye ezt a nyilvánvaló szándékot. Mert hiszen Tyler azt mondja, hogy a tisztviselők illetményét még mindig nem csökkentették eléggé, a tisztviselő élet-standardja még mindig magas és a nyugdíjak még mindig olyan jól élnek, mintha igazgatók lennének a Speyer et Comp.-nál.

A magyar közvélemény — úgy érezzük, — megelégette már ezeket a Tyler-féle magas lóról hangzó bölcsességeket, ezeket a bőven ömlő fölösleges tanácsokat és ezeket a rideg hitelezői oktatásokat. Ez a közvélemény azt mondja: elég volt már Tyler!

Ha azt akarja, hogy egyensúly, nyugodt élet legyen itt, akkor ne nekünk adogasson écszeket. Mert kint, — ahonnan jött, — sokkal eredményesebben lehetne szolgálni nem csak a hitelezőt, de a magyar érdekeket is. Meg lehetne mondani, hogy igen: Magyarországon magas a nyugdíj teher, azonban csak azért magas, mert az illusztris megbízók, a népszövetségi hatalmasságok jóvoltából az utódállamok a mi nyakunkba vágják minden terhet, mi ránk hártottak minden kötelezettséget s mi velünk fizettetik azokat a nyugdíjakat is, akiket nekik kellene fizetni. És meg lehetne mondani, hogy ennek a szegény magyar

tisztviselőnek négyszer csökkentették már a fizetését, de egyszer sem mérsékeltek azokat a sylocki kamatokat, amelyeket az ország lu-sából metszenek ki a Népszövetség nagy bankárjai. S végül fel kellene világosítani mindenkit, hogy ezt az árva országot öt felé szabta Trianon, s attól a magyar tisztviselőtől men-

külés, kiutasítás, megszállás napjában idegen ellenség rabolta el vagy-onát, berendezését, élete munkáját és a hazáját is. Itt már senkinek nincs mit engedni, élet-standardból, nyívból. — itt már csak a hitelező engedhet a nagy kamatokból.

Majd ha legközelebb arról beszél és ilyen irányban ad tanácsot a nép-

szövetségi megbízott, mi is nagyobb érdekjűdéssel, helyesléssel fogjuk olvasni jelentéseit. Addig azonban, — szavalban nem tudunk mást látni — mint a Sylock tendenciáját, azt a szándékot, hogy az adós fizessen, még akkor is, ha kamat fehében azt a fél-font darabnyi lust, — a szivét és életét kell is odaadnia.

Benes a revízió miatt a népszövetségből való kilépéssel fenyegetőzik

A cseh külügyminiszter beismeri, hogy sor kerülhet a békeszerződések módosítására, de kapzsi módon anyagi ellenszolgáltatást követel az esetleges határkiigazításokért

Prága, április 25.

Benes külügyminiszter a parlament mindkét házában nagy beszámolóval mondott. Vázolta a legutóbbi hónapok világpolitikai eseményeit és többek között ezeket mondotta:

A békeszerződések egész felépítése olyan természetű volt, hogy rendelkezéseinek bizonyos határozmányai idővel megváltoztathatók, illetőleg teljesen el is tűntethetők. Ezzel szemben a békeszerződések egyéb rendelkezéseit állandó jellegűnek, vagy csaknem megváltoztathatatlanoknak szánták.

Ez utóbbi természetű rendelkezésekhez tartoznak a területi rendelkezések. Minél erőteljesebben támadták a békeszerződések, annál jobban ráváltak utalva a kis közép-európai államok arra, hogy egyrészről köszönősen közeledjenek és szerves egységben tömörüljenek. Ezen államoknak életbevágó politikai, gazdasági, kulturális és nemzeti érdekei forogtak kockán és a jelenlegi európai állapotoknak létérdekeiben álló fenntartásáról volt szó. Franciaország volt az első, amely ennek helyességét elismerte és ezért ezen államok Franciaország mellé álltak.

Benes ezután az olasz politikának a különböző államokra gyakorolt hatásáról beszélt és rámutatott arra, hogy Németország, Magyarország, de részben Ausztria és Bulgária is természetesen rokonszenvenvel kísérik az olasz politikának ezt az alakulását. Ami a kisanant politikát illeti — mondta a miniszter, — mi arra törekszünk, hogy a háború előtti állapotok ne térjenek vissza ismét. Ha ezekhez az állapotokhoz visszatérünk, ez új, borzalmas európai háborúhoz vezetne. Ez ellen pedig minden erőnkkel

küzdünk és biztosak vagyunk abban, hogy küzdelmünk nem marad meddő. Sem Ausztriának, sem Magyarországnak, sem Bulgáriának nem áll érdekében, hogy bármely nagyobb állam politikájának tárgyává váljék. A kisanant fiatal és fejlődésre képes erők csoportja és mint ilyen, azt kívánja, hogy nagy reményeik közösségébe felvehessék a mai Magyarországot is.

Benes reménykeltő szemmel látja az Olaszország és a kisanant közötti kapcsolatok kialakulását. Németországban is a német politikai tényezőknél egész sora tartja lehetségesnek azt, hogy a kisanant és Németország viszonya a jövőben a lehető legjobb lesz.

A határok megváltoztatása kizárólag az érdekelt államok közötti kapcsolatok megállapodás útján, esetleg a népszövetségi egyezmény 19. cikkelyének keretében lenne lehetséges.

Csehszlovákia mindennemű, a határok megváltoztatására irányuló kívülről jövő nyomást visszautasít

és ilyen nyomásnak nem hajlandó engedelmessé válni, amely

az érdekelt államokat inkább a Népszövetség elhagyására kényszerítené.

Ha valahol lehetséges lenne is valamilyen kisebb kiigazítás, vagy a békeszerződések határrendelkezéseinek módosítása, 1. semmiesetre sem lehet szó kívülről jövő nyomásról; 2. a kiigazítás csak az évek során át történő nyugodt együttműködés után és teljesen nyugodt légkörben lehetséges; 3. a kiigazítás csak teljesen egyenértékű ellenszolgáltatások mellett történhetik meg.

Reméljük, hogy Magyarországgal gazdasági tárgyalásokat kezdhettünk és őszintén kívánjuk e tárgyalások teljes sikerét, hogy azután e két állam politikai közeledését is megvalósíthassuk. Benes megengedte végül, hogy a cseh külpolitikának az a terve, hogy Lengyelországgal egyezsége jusson örökös, vagy tartós barátsági szerződés tekintetében.

Megjelent a kormány rendelete a gazdaadósok kamat terhének csökkentéséről

Kik részesülhetnek kamathozzájárulási kedvezményben

Budapest, április 25.
A kormány a pénzintézetekkel fennálló egyes gazdatartozások után rendkívüli kamathozzájárulást engedélyezett. Erről a hivatalos közlöny számaiban a következő kormányrendelet jelenik meg:

Kamathozzájárulást kaphat a rendelet értelmében 1. mező, erdő, szőlő, vagy kertgazdasági ingatlan tulajdonosok, ha jövedelme nagyobb rész-

ben ebből az ingatlanból ered és terheinek együttes összege az ingatlan koronában kifejezett kataszteri tiszta jövedelmének 15-szörös szorzatát, mint pengő összeget meg nem haladja. 2. házas hettelek tulajdonosa, ha jövedelme nagyobb részben mezőgazdasági munkabérekéből, illetőleg munkajövedelméből származik és terheinek együttes összege az ingatlan házas adó alaptánc 4,5-szörösét

meghaladja, 3. a kamathozzájárulás mértéke, ha a kölcsön után járó kammat a kölcsöntökének évi 7.5 százalékát eléri, vagy annál nagyobb, a tőkének évi 2.5 százaléka. Ha pedig a kamat évi 7.5 százalékánál kisebb, annnyival kevesebb kamathozzájárulás jár, amennyivel a kamat a 7.5 százalék alatt van. Nem jár kamathozzájárulás az évi 5 %-ot meg nem haladó kamat tekintetében. Nem jár kamathozzájárulás a záloglevelek, vagy kötvények kibocsátásának alapjául szolgáló annuitásos kölcsöntartozások után.

A kamathozzájárulás előfeltételeinek igazolására a szükséges bizonyítványokat a községi elöljáróságok (polgármester), a pénzügyintézetektől érkező megkeresés alapján is, ugyancsak a pénzügyintézetek kötelesek díjtalanul kiállítani. E rendelet a kihirdetés napján lép életbe.

Csütörtökön és pénteken lesznek a Svetits Szövetség balett-előadásai

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Mint már jelentettük, a Svetits Szövetség magyar balett-előadásait olyan nagyfokú érdeklődés előzi meg, amely páratalanul áll az utóbbi évek kulturális életében. A „Magyar Mese” című három felvonásos balettjáték, amelyben Ch. Perczel Carola rendezése mellett száznál is több szereplő fog közreműködni, április 27-én és 28-án este fog megtartani a Csokonai-színházban. A prólógusokat Schlamadingerné Veress Irma, Piasekné Kovássy Irén és Tuschter Joli mondják, míg a táncjáték főszerepeit Ghyczy Tubi, Tüdös Zoltán és Nagy Sándor lejtik.

Mindkét előadásra az előjegyzett jegyeket ma, szerda délig lehet kiváltani a Csokonai-színház pénztáránál.

FÖLDRENGÉS TÖRÜKORSZÁGBAN

Ankara, április 25.
Jasi község egvrészt, Cunk községet teljesen, míg egy harmadik községet majdnem teljesen elpusztított a földrengés. A földrengés három más községben is nagy pusztítást okozott. 17 ember megsebesült.

Kilenc új tanár nyert képesítést a debreceni tanárképzőben

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Hétfőn és kedden ment végre a debreceni középiskolai tanárképzőben a pedagógiai vizsga, amely a bölcsész tanulmányainak befejező aktsusa. A pedagógiai vizsgálaton, melyet dr. Tankó Béla és dr. Mitrovics Gyula professzorok tartottak, kilencen nyertek tanári képesítést és kaptak oklevelet. Az új tanárok dr. Boethy György c. apát, egyházmegyei igazgató, tanfelügyelő, dr. Hanzély Lajos r. kath. segédlelkész, egyházmegyei lelkész, dr. Szalacsy Rózsa Imre, a Szeffe István önkéntes elnöke, bölcsész-doktor, Sevfried Ilma, a debreceni evangélikus egyetemi hallgatók „Luther” körének ügybuzgó alelnöke, Hoszták Borbála iskolánövér, Lengyel Imre egyetemi gyakornok, Porzolt István egyetemi gyakornok, Porzolt István esperes tehetséges fia, aki jelenleg a hittudománykarnak is hallgatója, Ternav Jenő mensa és Tisza internatusi felügyelő és Fazekas Ferenc, aki különösen a bajtársi egyesület munkájában vitt aktív szerepet. A kilenc új középiskolai tanárt sikeres vizsgáuk után ismerőseik meleg gratulációkkal halmozták el.

Helyszíni szemlét tartott az ügyészség Püspökladányban az olajpanama ügyében

Az Imperial letartóztatott vezérigazgatója is részt vett a szemlén

Budapest, április 25.
A nyomozó hatóságok az Imperial ügyben sürgősen be akarják fejezni a vizsgálatot. A múlt héten Dombóváron tartott helyszíni szemlét, a vizsgálóbíró kedden pedig Auer György dr. ügyéssel együtt Püspökladányba utazott, ahova magukkal vitték az Imperial letartóztatott vezérigazgatóját, Salgó Imrét is. Vegyészszakértők is elkísérik a bizottságot, hogy mintákat vegyenek az ottani tartályokban levő Imperial-féle olajokból. A vegyészszakértők azt az utasítást kapták a vizsgálóbírótól, hogy sürgősen terjesszék be szakvéleményüket a lefoglalt olajmintákról.

Az olajpanama ügyében, mint ismeretes, a rendőrség is kihallgatá-

sokat foganatosított. Az elmúlt héten hallgatta ki Wahl Frigyes MÁV főfelügyelőt, a MÁV anyagbeszerző osztályának egyik vezetőjét, még pedig az olajszállításoktól függetlenül megindult kavicszállítási bűnügyben. Az ügyészségen dr. Auer György ügyész a jövő héten idézi be Wehlt, akit szintén ki fog hallgatni.

Az olajpanamától függetlenül most is napról-napra újabb feljelentések futnak be az ügyészségre a MÁV szállításaival kapcsolatban. Legújabbban egy vasgár ellen tették feljelentést, még pedig a sinek lerögzítése körüli eljárás miatt. Az ügyészség ebben az ügyben is megindította a nyomozást.

Agyonlőtte titkárát majd önmagát Nopcsa Ferenc báró

Bécs, április 25.
Felsőszilvási Nopcsa Ferenc báró, aki az osztrák földrajzi társulat tagja volt és mint tudóst messze Ausztria határára is ismerték, ma reggel titkárával együtt holtan találták meg lakásán. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a tudós előbb titkárát lölte agyon annak bekegyezése nélkül, majd önmagával végzett. A tudós bucsulevelet hagyott hátra, amelyből ki-

tűnik, hogy végzetes tettét idegösszeroppanás miatt követte el. A báró 56 éves korában vált meg az élettől. Híres volt messzeföldön tett utazásairól, ritkaság számba menő gyűjteményei tették nevét ismeretessé. Hatalmas birtokai voltak Erdélyben és Romániában, amelyeket azonban a háború után az oláh hatóságok elkobozták. Valánkor kettős közös huszárezredben szolgált, mint tiszt.

Hatalmas közönség hallgatta meg Neuber professzor és dr. Vásáry polgármester közegészségügyi előadását

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Kedden este 6 órai kezdettel igen nagy jelentőségű közegészségügyi előadásnak volt tanúja a debreceni közönség előkelősége. A Déri múzeum előadóteremében tartottak előadást dr. Neuber Ede egyetemi tanár, prorektor „A debreceni I. oszt. elemi iskolai tanulók közegészségügyi átvizsgálása, különös tekintettel a fertőző betegségekre és azok megelőzésére” címen és dr. Vásáry István polgármester „Az utóbbi évtized városi intézményei a közegészségügy szolgáltatásában” címmel. A két illusztris előadó nagy jelentőségű előadására hatalmas közönség gyűlt össze, úgy, hogy az előadó terem kicsinynek bizonyult és a közönség egy része a folyosókon hallgathatta csak az igen értékes előadásokat. Az illusztris közönség sorában ott volt dr. Ballázár Dezső püspök, dr. Lindenberger János apostoli kormányzó,

dr. Rugonfalvy Kiss István egyetemi rektor, a város vezető társadalmának kiválóságai, az egyetemi tanári kar teljes számban, Debrecen orvosi társadalmá, a klinikai intézetek tanársegédei és orvosai, a testvér-egyesület növendékei, az orvostanhallgató ifjúság és nagy számu hölgyközönség. Az előadásokat élénk érdeklődés mellett hallgatta a közönség. Először dr. Neuber Ede egyetemi tanár, a debreceni egyetemnek messze földön jól ismert híres börgyógyász tartotta meg csaknem kétórás előadását s nagy és mély kutató vizsgálatainak, melyeket a debreceni elemisták között végzett, gazdag eredményeiről számolt be és bemutatásával igazolta megállapításait. A kiváló professzor vizsgálatainak beszámolóját a közönség zajos ovációval fogadta.

Dr. Neuber Ede professzor előadása után dr. Vásáry István lépett az elő-

Ma féláru szelvényes előadások az Urániában

az idei szezon egyik legnagyobb UFA filmoperettje

„Két szív -- egy dobbanás”

Énekes zenés filmoperett 10 felvonásban.
Főszerepekben: LILIAN HARVEY, WOLF ALBACH RETTY és HALMAY TIBOR.
Előadások kezdete: 5-7-9 órákor.

„DEBRECENI UJSÁG”

SZELVÉNY
FÉLÁRU-JEGY váltására tozosit egy személy részére
URÁNIA
április 26-iki hármely előadására.

„DEBRECENI UJSÁG”

SZELVÉNY
FÉLÁRU-JEGY váltására tozosit egy személy részére
URÁNIA
április 26-iki hármely előadására.

adói asztalhoz és tartotta meg a hasonló nagy érdeklődés mellett magas nívóin, hatalmas előadását „Az utóbbi évtized városi intézményei a közegészségügy szolgáltatásában” címen.

A polgármester előadása

A polgármester szemléltető és mindvégig érdekfeszítő előadásában hű képet adott azokról az intézkedésekről, amelyek az utóbbi évek során tettek a város közegészségügyének szolgáltatásában. Ezek a nagy áldozatokat igénylő hatóságai intézkedések eredményezték, hogy Debrecenben örvendően juttatott a halálozási arányszám. 1900-ban ezer lélekre még 30 halálozás esett, 1930-ban pedig már csak 15. A város lakosságának áldozatkészsége tehát nem volt hiábavaló.

Hogy mennyire átérti ma már a város vezetősége az egészségügy fontosságát, annak ékes bizonyossága az az óriási fejlődés, amelyen a város a háború óta keresztül ment. Debrecen a háború előtt mindenki úgy ismerte, mint egy nagy falut, ahol még csatornázás sem volt, ma pedig a teljesen modern vízvezeték kiűl a város úthálózatáig a vetekszik akármelyik külföldi nagyvárossal. A háború óta nyolcvan kilométer hosszúságu utvonulat építettek Debrecenben. A kertészeket ellátták jóvíző kutakkal. A népgondozás is hatalmas léptekkel haladt előre, amire bizonyíték a népkonyhák forgalma és a különböző jöleli intézmények felkarolása.

Hangsúlyozta a polgármester, hogy még ilyen nagyarányú fejlődés ellenére is sok megvalósításra váró kérdést kellene megoldani, hogy a város egészségügye mintaszerepű nívóra emelkedjék. Ma azonban a polgárság túllerhelése folytán nincsenek meg az anyagi feltételek újabb egészségügyi szempontból egyébként szükséges beruházások létesítésére.

Dr. Vásáry István polgármester nagyértékű előadása végén köszönetet mondott dr. Neuber Ede professornak a város egészségügyének javítása érdekében tett fáradságtalan és felbecsülhetetlen értékű munkásságáért és annak a reményének adott kifejezést, hogy a tudós professzor kutatásai és tanulmányai mint eddig, úgy a jövőben is hasznára lesznek a város lakosságának.

A polgármestert előadása végzetével meleg ünnepelésben részesítették.

A főmolnár gondatlansága okozta a napkori nagy malomtüzet

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Hirt adunk már róla, hogy Szabolcs megyében Napkor községben Gárfunkel Dávidné malma leégett. A hatalmas tüzvéz elhamvasztotta a malmot és a berendezést, ami által 70.000 pengő kárt okozott. A csendőrség a tüzvéz ügyében lefolytatta a nyomozást és megállapította, hogy a tüzet Krunóczki József főmolnár gondatlansága okozta, amennyiben a főmolnár hanyagsága folytán az egyik tengelycsapágy meggyült és ez okozta a tüzet.

A kár biztosítás útján megtérül.

A kormány rendelettel szabályozza az élesztő árát és fogyasztási adóját

Budapest, április 25.

A kormány újabb szabályozta a sajtolt élesztő megadóztatását és az élesztőgyárak létesítését. A rendelet felhatalmazza a pénzügyminisztert arra, hogy a belföldön előállított, valamint külföldről behozott sajtolt élesztő után külön fogyasztási adót is kivethet. A fogyasztási adó mértéke a pénzügyminiszter külön rendeletben fogja megállapítani. Felhatalmazza a rendelet a pénzügyminisztert arra is, hogy a sajtolt élesztő legmagasabb árát megállapíthassa és így biztosítsa a kormányt azt, hogy a sajtolt élesztő adójának felemelése folytán előállított különbözetet a vállalatok a fogyasztókra ne háríthassák át.

A világgazdasági tényezők tevékenysége arra irányul, hogy az agrárországok helyzetén általános segítés történjék

Imrédy pénzügyminiszter a jözanság politikáját hirdette a pénzügyi tárca költségvetésének bizottsági tárgyalásán

Budapest, április 25.

Keddén délelőtt fél tíz órakor megkezdte a pénzügyi tárca költségvetésének a tárgyalását.

Temesváry Imre előadó ismertette a tárca költségvetését. Vázolta a gazdasági helyzet állandó rosszabbodása folytán bekövetkezett változásokat, amelynek a következménye az, hogy az 1929—1930. évi 920.8 milliós közigazgatási költségvetésünket évről-évre csökkenteni kellett és az 1933—1934. évi költségvetés végösszege már csak 764.9 millió pengő. A gazdasági viszonyok kedvezőtlen alakulása mélyreható intézkedéseket tett szükségessé a költségvetés kiadási oldalán is, bevételi oldalán is. A bevételi változások a pénzügyi tárcaiban a közszolgáltatások körében jelentkeznek, de előljár a pénzügyi tárca a kiadások csökkentésében is.

A kiadások a tavalyi 105.6 millió pengőről 90.03 millió pengőre csökkentek. A dologi kiadások legnagyobb megtakarítása a Dohányjövédéknél jelentkezik, ami a dohánytermő területek csökkentésével áll összefüggésben. Jelentékeny megtakarításokat ért el a pénzügyi kormány a különböző adminisztrációs eljárások egyszerűsítésével is.

A bevételek 693.4 millióra vannak előirányozva a tavalyi 742.8 millió pengő helyett. A legnagyobb a csökkenés a vám- és dohányjövédéknél. Az államj adósságokat 101.2 millió pengőre irányozták elő a múlt évi 101.6 millió helyett. Ismertette a pénzügyi tárca hatáskörébe tartozó üzemek költségvetését, foglalkozott a nyugdíjítások kérdésével is és a költségvetést elfogadásra ajánlotta.

A vitában Fábán Béla, Beck Lajos, Zsindely Ferenc, Bíró Pál, Ujain Ferenc, Homonnay Tivadar, Fenyő Miksa, Csilléry András, Kállay Tibor, Eckhardt Tibor és Örfly Imre vettek részt.

A pénzügyminiszter beszéde

Imrédy Béla pénzügyminiszter válaszolt az általános vita során elhangzott felszólalásokra. Hangzott, hogy normális eszközökkel, normális bevételek biztosításával kell az egyensúlyt biztosítani, mert kölcsönpolitikára ma nagyobb mértékben támaszkodnunk nem lehet. Megállapítottuk azokat a funkciókat, amelyeket feloldozhatunk anélkül, hogy feloldoznók a nagyobb célokat is és a megmarad kiadásokhoz mérten igyekezzünk a bevételek maximumát biztosítani. De ezen túl nem mehetünk még a türelmes pápirosra sem, mert helyesebb a közvélemény szeme elé állítani azt, melyek azok a célok, amelyekből a kormány felfogása szerint nem lehet engedni és a bevételek milyen maximumát lehet rendes költségvetési uton előteremteni. Az adómegeterhelés, a társadalom egyes réte-

gei között miképpen oszlik meg, ez nagyon nehéz kérdés, mert egyes adónemek hatása a gazdasági életben különbözőképpen érvényesül. Ma, amikor minden mozog, rendkívül nehéz átfogó adóügyi rendszabályokat is hozni, minthogy minden változtatás zavarokat idézne elő. Ha mégis voltak változások, ezek azokban a rendszabályokban érvényesültek, amelyek február elején léptek életbe, ezek nem adóemelések, hanem adóátértékelések voltak.

Az autonómiák helyzete

Szöbakerült az önkormányzatok kérdése. Meglehetősen nehéz kérdés ez, mert itt nemcsak gazdasági megfontolások játszanak szerepet, hanem történelmi, erkölcsi és egyéb szempontok is. Bizonyos módosítások és könnyítések lehetségesek. Törekvésünk arra irányul, hogy ugyanaz a takarékosság érvényesüljön az autonómiák keretében mint az államháztartásban. Az autonómiák közül sok szerencsésebb helyzetben van, mint az állam és ezt az előnyt magának akarja biztosítani, hogy az autonómiák nem lehetnek öncélúak. Az autonómia is köteles beállítani magát a nemzet közösségébe.

Az egységes fázisadó és a pénzügyi igazgatás

A fázisadó kérdésében az egyfázisra való áttérést a forgalmi adó egész területén fokozatosan keresztül fogjuk vinni.

A dohányjövédéknél a külföldi értékesítés tekintetében részletezmények voltak már, de a tárgyalások még folyamatban vannak. A sóbeszerzésnél nem kötöttük le magunkat egyik irányban sem. Ott csásárolunk, ahol ezt kereskedelmi orientációnk kívánatosá teszi.

A pénzügyi adminisztráció kérdését a nyár folyamán munkába kell venni. Törekvésünk, hogy a miniszteriumot visszaadjuk annak, aminek szánták: irányító, ellenőrző és törvényelőkészítő hatósági fórumnak. Természetesen a vidéki pénzügyi hatóságok színvonalát emelni kell, a tisztviselői kar működésének irányítására különös gondot kell fordítani. Életbeléptünk egy ellenőrző rendszert, amelyet ki akarunk építeni. A tisztviselő kiképzésére egyébként is különös súlyt helyezünk.

Nincs megnyugtató megoldás a nyugdíjkérdésben

A nyugdíjkérdésnél két gondolat merült fel. Az egyik a nyugdíjbiztosítás kérdése, nem látom adva előfeltételeit annak a megoldásnak, amely szabályszerű nyugdíjbiztosítási ügyet léven, könnyíthető az állam helyzetén. A javasolt másik megoldásnak, a nyugdíjárutékok felemelésének eredendő hibája van.

Abból indul ki, hogy aktív tisztviselőknek adjanak nagyobb illetményt.

A külföldi államadósságok kérdésében a külföldet nem lehet egységes egésznek elképzelni. A külföldön is két különböző érdek van: a termelők és a tőkék érdeke. A termelő el akar adni külföldön, pl. mint mi. Kétségtelen, hogy az ár és az értékesítési viszonyokban igen nagyarányú eltolódások állottak be. Ha ezek az eltolódások állandóknak fognak bizonyulni,

világgazdasági vonatkozásban meg fogják keresni a módokat arra, hogy a mezőgazdaságnak, mint termelési ágának és ezzel az agrárországoknak helyzetén általános segítés történjék.

MacDonald Borah szenátorral tárgyal a békerevizioról

Páris, április 25.

Pertinax, az Echo de Paris Washingtonba kiküldött külpolitikai szerkesztője úgy tudja, hogy valutaügyi téren az angol-amerikai tárgyalások nem jutottak eredményre. A vasárnapi négyesemlékén találkozáson MacDonald igyekezett megnyerni az amerikai elnököt a leszerelésről és a békeszerződés revíziójáról szóló angol tervet. Saját feladatának megkönnyítése céljából szeretné elérni, hogy Amerika csatlakozzék egy ugynevezett konzultatív szerződés megkötéséhez és tegyen nyilatkozatot, amelyben hangsúlyozza Amerikának az európai béke fenntartásához fűződő érdekét.

Fentartjuk a társadalom nyugalalmát

A valutáris kérdésnek általában túlzott jelentőséget tulajdonítanak. A fizetési mérleg egyensúlyát derítő változások valutapolitikai intézkedések helyre nem állítják. Az agrárkérdés egyike a legfontosabb gazdasági és szociális kérdéseknek.

Ezért minden törekvésünk az lesz, hogy az árszínvonal terén változások náunk be ne álljanak, hogy a magyar valuta vásárlóerejét és a társadalom nyugalalmát fentarthatassuk.

Mindenféle kalandos kísérlettel szemben a kormány ezután is a legérélyesebben állást foglal és nem fog kísérletezni sem hitelügyi, sem valutapolitikai téren, hanem

a jözanság politikájával a nyugalalmat igyekszik fenntartani és megerősíteni.

A pénzügyminiszter beszédét a bizottság tagjai nagy éljenzéssel és tapsal fogadták. A bizottság ezután részleteiben is elfogadta a pénzügyi tárca költségvetését.

Herriot és az angol miniszterelnök tanácskozása Roosevelttel

Washington, április 25.

Politikai körökben úgy tudják, hogy Rooseveltt elnök és MacDonald miniszterelnök rugalmas leszerelési javaslatot dolgoztak ki, amely Franciaország számára is elfogadható.

A Roosevelt és MacDonald között létrejött egyezmény főbb vonásaiban a következőket tartalmazza:

1. Az amerikai dollárt és az angol fontot természetes alapon stabilizálják, lehetőleg a mostani árfolyamuk arányában.

2. A két kormány kötelezi magát arra, hogy nem tesz lépéseket, amelyekkel a valuta mesterséges elértéktelenítésével kizárják az egyik valutát a másik ellen.

3. A világgazdasági áruk emelése a vámfalak megszüntetésével, ellenőrzött és korlátozott nemzetközi infláció segítségével.

Herriot tegnap teste 9 órakor jelent meg a felérházban. A megbeszélés több szakaszra oszlott. Az elsőkben, amely Rooseveltt, Herriot és Labanlye nagykövet között folyt le, az amerikai elnök kifejtette véleményét a pénzügyi és gazdasági kérdésekről, továbbá a leszerelés és biztonság ügyéről, vagyis mindazokról a problémákról, amelyekről korábban az angol miniszterelnökkel tárgyalt. Herriot ismertette Franciaország álláspontját, amelyet Rooseveltt nagy figyelemmel hallgatott meg. Fél tíz órakor kezdődött a megbe-

szélés második szakasza, amelybe a szakértőket is bevonták. Ez alkalommal az amerikai szakértők részletes és terjedelmes technikai programot terjesztettek elő a londoni értekezlet napirendjén szereplő kérdésekről.

Mint az Associated Press jelenti, Hull államtitkár úgy nyilatkozott, hogy a tegnap esti megbeszélésen, ugyanúgy, mint Rooseveltt és MacDonald tárgyalásaik arra törekedtek, hogy biztosítsák a kölcsönös megértést, a világgazdasági értekezlet programján szereplő kérdések számára.

London, április 25.

Az Exchange Telegraph jelentése szerint a következő három javaslat körül nem tudtak megegyezni: 1. hogy a font sterlinget 4 dollárnál nem alacsonyabb szinten rögzítsék, 2. hogy a pénzügyi rendszerek aránytartalmát az illető országok aránykészségével egyenes arányban határozzák meg, 3. hogy a háborús adósságokat részben ezüstben fizessék meg. Anglia a javaslatokat visszautasította.

ÜZLETI

FORGALMA

MEGNÖVEKSZIK,

ha árult

lapunk hirdetései közt

ajánlja.

Kilenc hónapra ítélte a törvényszék Fülöp Sándort, a debreceni Ipari és Kereskedelmi rt. volt „zseniális” igazgatóját hűtlen kezelés miatt

Weisz Jenő és Berger György a három hétig tartó tárgyalás után négy és fél hónapi fegyházbüntetést kapott

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Részletesen beszámolt a Debreceni Ujság—Hajdúföld arról a nagyarányú bünperről, amelyben a bpesti törvényszék dr. Horváth Géza elnöke alatt működő büntetőtanácsa még április harmadikán megkezdte a tárgyalást Budapesten, majd a múlt hét szerdáján az egész tanács Debrecenbe jött le, ahol az ügy tulajdonképpen kipatant. Debrecenben öt napig tartott a tárgyalás. A vádlottak az első napokban a következők voltak: Fülöp Sándor, Fülöp Gyula, Berger György, Weisz Jenő és Lázár Adolf. Okirathamisítás és hűtlen kezelés büntette volt ellenük a vád. Ugy a fővárosban, mint Debrecenben rendkívül sok tanut halgatott ki a törvényszék, majd szombaton délelőtt, a debreceni tárgyalás utolsó előtti napján dr. vitéz Széchy István királyi ügyész

Fülöp Gyula és Lázár Adolf ellen a vádat elejtette, minthogy kellő bizonyítékokat nem látott fennforogni bűnösségük mellett.

Hétfőn volt az utolsó debreceni tárgyalás, majd a törvényszéki tanács visszautazott Budapestre, ahol kedden délelőtt tíz órakor folytatták a főtárgyalást. Ekkor még né-

hány iratot ismertettek az ügyvel kapcsolatban, majd sor került a perbeszédre. A királyi ügyész a vádlottakkal szemben az okirathamisítás büntetének vádját elejtette, csupán a

a hűtlen kezelés vádját tartotta fenn.

A védők a vádlottak felmentését kérték, mert szerintük a vádlottak semmi bűncselekményt sem követtek el.

A bizonyítási eljárás lefolytatása és a perbeszéd elhangzása után rövid tanácskozássra vonult vissza a bíróság, utána pedig kihirdette dr. Horváth Géza tanácselnök az ítéletet, amely szerint a törvényszék a három vádlottat hűtlen kezelés büntetésében, illetőleg vétségében mondotta ki bűnösnek és ezért

Fülöp Sándort, a debreceni Ipari és Kereskedelmi rt. volt ügyvezető igazgatóját, akit az egyes tanúk a debreceni tárgyaláson is „zseniális” üzletembernek hittek, kilenc hónapi börtönre, Weisz Jenőt és Berger Györgyöt pedig négy és fél hónapi fegyházbüntetésre ítélte.

Az elszenvedett vizsgálati fogsággal a törvényszék mind a három elítéltné a büntetését kitöltöttnek vette.

Lefejeztette magát a vonattal a Köztemető sarkán egy munkanélküli borbélysegéd

Kedden délután küvette el a borzalmas öngyilkosságot

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) A debreceni rendőrséghez kedden délután pontosan 12 órakor telefonon jelentette Fleischer Andor erdőőr, hogy az apafájal erdőben lévő második védkerületi őrházzal szemközti, a köztemető északi sarkánál valaki a gyorsvonat elé vetette magát és a vonat levágta a fejét.

A borzamas esemény már csendőrségi területen történt, így a rendőrkapitányság azonnal értesítette a csendőroket, mire az őrsről egy járőr szállott ki a helyszínre és megérkezett Salánky József dr. ügyeletes tisztiorvos is.

A Debreceni Ujság munkatársa szintén megjelent a borzalmas elgázolás színhelyén.

A sínek között egy rongyos ruhába öltözött, mezítlábás férfiolttest feküdt. A gyorsvonat pontosan a fejét szelte le, azonban olyan sajtóságos módon, hogy a kerekék különválasztották az arcot a hátsó fejrésztől. A viaszárga, véreslós arc, hegyes orrával felfelé fordulva, a sínek baloldalán a töltésen feküdt, jó husz méter távolságban a törzstől. Megívesedett szemével, lengő hosszú hajával egészen olyan látványt nyújtott mint valami vér-fagyasztó, egyszóval álarc. Az odagyülekező kíváncsiak közül többen rosszul lettek ettől az iszonyatos látványtól.

A vonat kerekei teljesen összeroncsolták az öngyilkos lába fejét is, amelyből összezuzott csontdarabok állottak ki.

A szemtanúk elmondották, hogy a férfi már a kora délelőtti órákban a

sínek környékén barangolt, majd pedig egy nem messze álló kis pajta mögött leselkedett és várta a vonatot. A sínek mellett egy asszonyrak, — aki sóskát szedett, — fel is tűnt a férfi különös viselkedése, azonban nem sokat törődött vele. Ez az asszony látta később, hogy a Nyíregyházáról Debrecen felé haladó gyorsvonat közeledtekor a férfi hirtelen előbújik a pajta mögül és a sínek felé szalad, majd a vonat közelében végig fekszik a síneken. Az asszony, aki távolabb állt már, nem akadályozhatta meg az öngyilkosságot. A férfi testét egy pillanat alatt elkapta a vonat és keresztül rohogott rajta. A mozdonyvezető nyilván nem vette észre az öngyilkosságot, mert a vonat tovább rohogott, anélkül, hogy megállt volna.

A csendőrségi nyomozás megállapította, hogy a lefejezett hulla Mónus Sándor 19 éves borbélysegéddel azonos. Mónus Sándor a Geréby-telepen a György-utcán lakott. Szüleivel már régebben rossz viszonyban élt a fiatalember, úgy hogy ezek ki is tiltották házuktól. Attól kezdve Mónus Sándor teljesen elzúllott, Munkanélkül csatankolt össze-vissza. Teljesen lerongyolódott és éhezett, mert dolgozni nem sok kedve volt. Később lerongyolt állapotában már nem is igen fogadták volna munkába sehol sem.

Becsülelet nem hagyott hátra, azonban minden valószínűség szerint nyomoruságos életkörülmények miatt ment a halálba.

Az anyák magasztos hivatásáról tartott előadást Pass László evangélikus lelkész a MANSz. Anyák Iskolájában

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A MANSz debreceni osztályának Anyák Iskolája kedden délután fél 6 órai kezdettel tartotta bevezető délutánját a Széchenyi utcai otthon színlőttig megtelt dísztermében.

Az első előadást Szathmáry Ákos dr. polgári iskolai tanár tartotta, aki rámutatott arra, hogy az erkölcsi erők mai dekomponáltsága miatt mindenkinek részt kell venni az erkölcsjavító célok elérése érdekében folytatott küzdelemben. *Hogy a mai kor erkölcsileg lezúllott, azt főként a haza, a faj- és gyermek-szeretet hiánya okozta.* Hangsúlyozta az egybegyűlt anyák előtt, hogy a gyermekben az akaratot abban az irányban kell kifejleszteni, hogy cselekvései ne sértsek az erkölcsi törvényeket. Az akaratot elsősorban szoktatás útján lehet kifejleszteni. *Mindezen anyák vétezik, aki másra bizza a gyermekét.* A szoktatás parancsolás és tiltás útján történik. Meg kell érteni az oktatás cselekvés rosszaságát. A büntetés javító célzatu legyen. Szükség esetén testi fenyítéstől sem kell visszariadni. A jutalmazás elsősorban szeretetűnk és becsülésűnk megnyilvánulása legyen. Büntetni komolyan, indulattól mentesen kell. Érzelmek után is fejleszthető az akarat. Végül a jó példaadás nevelő hatására mutatott rá. Mikor az utca, a mozi és az újságok rossz példái állandóan metélnyéznek a gyermekeket, a szülőknek mintaképek gyanánt kell állaniok gyermekük előtt.

A nagy tapsviharral fogadott, igen értékes szabadelőadás után Pass László lelkész, a debreceni evangélikusok aranyházi papja tartotta meg mély gondolatokat tartalmazó és költői szépségű előadását a magyar édesanya hivatásáról.

— Ha megszavaztatnák, — mondotta, — a magyar népet, hogy melyik a legjobb magyar szó, ebben a szó-szépségsversenyben egyhangu határozattal az „édesanya” nyerné el az elsőseget. *Az édesanya a magyar nemzet életében áll legmagasabbban.* A más nemzetbeli férfiak asszonya van csak, míg a magyaroknak felesége, feleségu társa. Rámutatott a magyar történelem nagy asszonyaira: a Zrínyi Ilonákra, Lorántffy Zsuzsánákra, Szilágyi Örszibetekre és egri nőkre. A magyar

életet ezer éven át az édesanyák hite tartotta fenn. Amilyen nagy volt hivatásuk a multban, Mohi, Mohács, Nagymajtény s Világos után, épolyan magasztos mai feladatuk is. Nekik kell őrtállani és megmutatni a jövőt, nekik kell megóvni fiainkat az elcsüggedéstől. *Ma, amikor erotikus dekadencia kezd uralkodni az egész világon, a regeneráló szerep az édesanyákra vár.*

Pass László ezután rámutatott a mai vajudó világra, amelyben két tábor áll egymással szembe. Az egyik vakon esküszik a multra, a másik pedig hátat fordít annak. Egyik irány sem helyes. Az életnek nagy törvénye a folyamatosság. A multból s a jövő problémáiból ki kell venni az igazságot s e gyönyörű színhézt, ezt a világnézetet kell elültetniök a magyar édesanyáknak is. E sinthézisnek három összetevője van. Első a keresztény valláserkölcs, a maga pozitív tartalmával. Ennek regeneráló erejét már nem nélkülözheti sokáig a világ. Szükséges, hogy minden keresztény jó keresztényé váljék. Minden katolikus legyen jobb katolikus, minden református jobb református és minden evangélikus jobb evangélikus. A másik tényező a nacionalizmus, amely az egész világon ősi, szűz ujjáteremtő erővel dübörög elő. Hiába beszélnek az elvakult nemzetköziet, a nacionalizmus mindenütt éled s az egész világ rájön, hogy az embernek egyetlen karakterizáló motívuma: a fajiság.

Végül a harmadik tényező a szociális gondolat. Hogy minden ember Isten parancsa szerint a maga munkájából éljen, azért megkapja az ellenszolgáltatást és hogy senki se élösködhessék másón. E három tényezőből alakul ki az új kor világszemlélete s a magyar nemzet megámatott szőlőtökéjén is ez lesz a szénkének, amely mentesíteni fogja azt az élődi, parazita, sisera-hadaktól.

Frappáns hatású beszéde végén arra kérte a magyar édesanyákat, hogy ennek a világnézetnek terjesztésében szívet-lelkekkel vegyenek részt. Az egybegyűlt közönség Pass László lelkész előadása végén szünni nem akaró ovációban részestette.

60 Olcsóbban türdik 60

Margit fürdőben

mint

odahaza saját fürdőszobájában.

Gőzfürdő 60 fill. Szalon kádfürdő 70 fill.

Gyermekjegy 30 fillér.

A villamos kalauzoknál

oda- és visszautazásra jogosító jegy 80 fillérért kapható.

60 Kiszolgálás 10 f. Tyukszemvágás 20 t. Massage 20 t. 60

A debreceni Uri Casino az idén ünnepli fennállásának százéves jubileumát

Olchváry Zoltán beszéde a Casino közgyűlésén

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A debreceni Casino a múlt nap tartotta meg évi rendes közgyűlését Olchváry Zoltán ítélőtáblai elnök elnöklésével. A közgyűlésen igen nagy számban jelentek meg a Casino tagjai Olchváry Zoltán elnök, miután üdvözölte a megjelenteket, rövid beszéd kíséretében megnyitotta a közgyűlést. Utána dr. Bige Géza ügyvéd, a Casino főtitkára terjesztette elő részletes jelentését, amelyben a Casino elmúlt esztendői működését ismertette, a költségvetéssel együtt. Hangsúlyozta, hogy a Casino a múlt évben huszonhétézer pengősz kiadással dolgozott, azonban ez az összeg részben a tagsági díjakból, részben pedig más úton megtértült, hogy a Casino mérlegében semmi hiány nem mutatkozik. A főtitkári jelentést a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette.

Ezután lovag dr. Berks Lajos ügyvéd, a Casino igazgatójának indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy az évi tagsági díjakat a nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel július elsejétől 48 pengőre szállítja le az eddigi 60 pengőről. Ez a tagsági díj — mint eddig is — részletekben is fizethető, havonként. Megválasztották ezután a megüresedett választmányi tagsági helyekre az új tagokat, illetőleg a lejárt megbízatást hosszabbították meg. — Majd Olchváry Zoltán elnök mutatott rá arra, hogy a debreceni Uri Casino ebben az évben lesz száz éves. A ritka jubileumot diszkozyűléssel keretében ajánlotta megünnepelni, amit a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadott. A diszkozyűlést valószínűleg az ősz folyamán fogják megtartani. Az elnök záró szavai után a közgyűlés véget ért.

Utána társasvacsera volt a Casino nagytermében mintegy nyolcvan terítéssel. A vacsorán megjelentek a Casino tagjai igen nagy számban. Ott voltak a város társadalmának előkelőségei. Többek között Olchváry Zoltán táblai elnök, a Casino elnöke, Desso Ferenc ny. altábornagy, Perczel Mór ny. tábornok, dr. Nagy Kálmán és dr. Várady Sándor táblai tanácselnökök, Korbély József kormányfőtanácsos, dr. Budaházy Bruckner Ernő egészségügyi főtanácsos, dr. Vargha Elemér helyettes polgármester, Rimónóczy Béla kormányfőtanácsos, dr. Peczkó Szokolay Ernő casinoi alelnök és még igen sokan.

A kellemes hangulatban elköltött vacsora közben Olchváry Zoltán elnök mondotta az első pohárköszöntőt. Beszédében ismételt hangsúlyozta, hogy milyen nagy jelentősége van annak, hogy a debreceni Uri Casino elérte alapításának századik esztendőjét s fennállása óta mindig a nemzeti gondolat és ideálok jegyében feltette ki működését. A további lelkes együttműködésre hívta fel a Casino tagjait. Beszédét a jelenlevők lelkes éljenzéssel kísérték.

Utána vitéz Berényi István ny. zredes emelkedett általános figyelem közepette szólásra. Pohárkö-

szöntőjében többek között a következőket mondotta:

A Casino alapszabályai szerint a Casino célja többek között hazafias célok előmozdítása is. Ez a célkitűzés nem minden időben egyforma fontos, mert kétségtelen, hogy mentől több sebből vérzik a magyar társadalom és mentől inkább hasonlítanak az állapotok a mai állapotokhoz, — annál inkább szükséges, hogy ez a célkitűzés fontosság tekintetében megelőzze a Casino egyéb célkitűzéseit.

A magyarságnak napjainkban minden fegyverre és harceszközre szüksége van és így nem nélkülözheti a debreceni Casinonak azt a befolyását sem Debrecen város közvéleményére, amelynek, a Casino tagjainak társadalmi állása révén vitathatat-

lanul ma is birtokosa. A Casinonak tehát — tagjainak állásfoglalása utján — segítségére kell sietni minden olyan komoly megmozdulásnak, amely a pártpolitikán kívül esik és amelynek a célja az, hogy a magyar sors szekerének rudját, amely ma a lejtő felé van irányítva, visszafelé megfordítsa.

Ezt kívánja a Casino alapszabályainak előbb említett célkitűzése és a Casino keresztény és magyar közszelleme.

Beszédének végén a Casino elnökét élte, mint akinek személye és egyénisége a debreceni Casino keresztény és magyar közszellemének híi kifejezője.

A nagyhatású pohárköszöntő nagy lelkesedést keltett az előkelő társaságban, majd dr. Böszörményi Béla ügyvéd mondott hatásos beszédet. Ebben kifejtette, hogy a debreceni Uri Casinonak is tiltakoznia kell a debreceni egyetem megcsönkítése ellen. A jelenlevők helyesléssel fogadták a beszédet.

Vacsora után a bankett résztvevői a legjobb hangulatban beszélgettek el az aktuális kérdésekről s együtt maradtak a késő éjszakai órákig.

Kétszer ment férjhez, mert első ura kivándorolt Amerikába

A debreceni tábla egyhónapi fogházra ítélte az asszonyt

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Érdekes kettős házassági bünygyben tárgyalt tegnap a debreceni ítélőtáblán a dr. Visky tanács. A vádlott Nagy Ferencné, illetőleg Buganicska Jánosné hernádneveti asszony volt, aki 1905-ben kötött házasságot Buganicskával. Az esküvő után nem sokkal Buganicska kivándorolt Amerikába és azóta éveken keresztül egy hangot sem írt s nem is gondoskodott a feleségéről. Buganicskáné érdeklődött több ízben a férje felől, azonban nem kapott semmi felvilágosítást arra nézve, hogy férje hol tartózkodik. Végül azután megunta a sok hiábavaló kérdészkösdést és vadházasságra lépett Nagy Ferenc gazdálkodóval, akitől két gyermeke született. Az egyik leány tanítónői oklevelet szerzett két

évvél ezelőtt, de nem tudott elhelyezkedni a születése miatt. Ezen ügy segített, hogy Nagy Ferenc nőül vette törvényesen is Buganicskánét.

Egyszer azonban levél érkezett Amerikából, Clevelandből, amelyben a férfi, Buganicska János azt kéri, hogy szerezzenek be okmányokat, — mert el akar válni a feleségétől. Így derült ki, hogy az első férje is életben van s megindult Nagy Ferencné ellen a bünyvádi eljárás kettős házasság vétsége miatt. A törvényszék annak idején egy hónapi fogházbüntetésre ítélte Nagy Ferencné, ami felebbezés folytán a debreceni tábla elé került. A tábla a törvényszék ítéletét teljes egészében helyben hagyta.

Dr. Lengyel Zoltán nagyértékű előadása az Arnádházi Boldog Margit Leányklubban

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Az Arnádházi Boldog Margit Leányklub, amelynek kulturális megnyilatkozásai mindig eseményszámba mennek, vasárnap délután nagy sikerű előadó-délutánt tartott a Svets-intézet zsufolóság megtelt dísztermében. Ez alkalommal a debreceni orvostársadalom egyik köztisztelőben álló, kiváló tagja, dr. Lengyel Zoltán rendkívül értékes és mindvégig lebilineselő szabadelőadást tartott, amely nagyszerű megállapításával, súlyos igazságaival és érdekesítő fellépésével valóságai frapírozta a közönséget.

Előadása elején hangsúlyozta, hogy a lélek közvetlenül a test utján érintkezik a külvilággal s ezért meg kell erősíteni a testet, hogy alkalmas legyen a lélek szolgálására. *Üdvös lenne a házasság előtti szakorvosi*

vizsgálat bevezetése. Ezáltal igen sokat tehetnének az öröklődő és fertőző betegségek megakadályozása terén. Rámutatott a csecsemő- és gyermeknevelés különböző fázisaira. Tisztaság, világosság, friss levegő, és napsugár nélkül egészséges szervezet nincsen. Ezután átfért az evolúció momentumaira. A csecsemő játéka előgyakorlat a jövő komoly életéhez. Ez arra irányul, hogy érzékszerveit fejlessze, tanuljon járni, mozogni, nevetni. A gyermek későbbi testgyakorlása fokozza az érzékszervek alkalmazkodási képességét. Éljenkíti a mozgást, biztosítja a fellépést. *Azok a testgyakorlatok célszerűek, amelyek elősegítik a gyermek optimális fejlődését.* He-lyes irányu tornázásra és sportolásra van szükség. Részletesen foglalkozott a leányok testnevelésével,

amelynek rendkívül fontos szerepe van az anyaság szempontjából. Itt ismertette a legcélszerűbb tornagyakorlatokat s a szertorna helyet a szabadtéri spotot állította előtérbe. Szükséges, hogy minden testgyakorlási vágy élménnyé váljék a sportolásban. A sporttal nem kell az izomtömegeket szaporítani, hanem az a cél, hogy könnyű izületeink legyenek a mozgásra.

Dr. Lengyel Zoltán részletesen kiért az egyes szervek és testrészek fejlesztésére. Beszélt a napkura áldásairól s a helytelen napozás veszedelméről, majd a fest mozgásáról szólt, különös tekintettel a haj, a bőr és az arc ápolására.

Érdekesítő előadását így fejezte be: *A testnevelés a trianon magyarság részére nem divat, luxus, vagy szórakozás, hanem létkérdés. Ez az igazi vértelen háboru.* Fogjunk össze a magyar jövő és a magyar gyermek érdekében, mindenkor adjuk meg a magyar gyermeknek az eszközöket és módokat, hogy lelkét erősítse, testét edzze, az ősi magyar virtust ápolja és fejlessze, hogy Trianon kemény bilincseit az ő segítségükkel lerázhassuk a romokon egy szebb, boldogabb jövő virágozhatassék.

A tudós előad, akinek szavait a közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta, előadása végén szünni nem akaró lelkes ovációban részesítették.

Marólugott ivott egy kisgyermek

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Kedden délután Lecz Sándor halápi erdőőr felesége maróluggal surolt a lakásban. Munka közben valami dolga akadt és mintegy másfél deciliternyi hígított zsiroszódót hagyott egy pohárban. A mérges folverdét a konyhában tartózkodó hároméves Sándor nevű gyermeke egy óvatlan pillanatban felhajtotta, mert azt hitte, hogy a pohárban víz van. A szülők hamarosan észrevették a dolgot, azonnal orvost hívtak, majd a mentők be szállították a debreceni sebészeti klinikára, ahol gondos ápolás alá vették a súlyosan megmérgeült gyermeket. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Vonatban felejtette kis gyermekét egy asszony

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Elmúlt este Müller Ferenc vasúti kalauz a debreceni nagyállomáson a Nagylétáról beérkező vonatban egy keservesen síró két éves kisfiút talált. Miután nem tudott mit kezdeni a gyermekkel, bevitte azt a rendőrségre, onnan pedig a menhelyre küldötték át a gyermeket. Ugyanekkor a rendőrség megtette az intézkedéseket a gyermek anyjának felkutatására.

Ma reggel azután a gyermekmenhelyen jelentkezett Darnyai Lajosné, aki kétségbeesve kereste gyermekét és a vonatban talált gyermekben fel is ismerte Sándor nevű kisfiát. Az asszony a menhelyen előadta, hogy a gyermeket a vonatban felejtette és azóta mindenütt kereste.

„Erzsébet Királyné Szálló“

Budapest, IV., Egyetem-utca 5. szám.

(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN)

60 éve a fővárosi uri középosztály találkozó helye. Száz modern, kényelmes szoba. Az étterem és kávéházban cigánvzene. Az Erzsébet-pince a főváros lecszabb sörözője. Egy pincér-rendszer. Leszállított árak. SZABÓ IMRE tulajdonos.

Hírek

1933 április 26. (Szerda.)
Prot.: Ervin, Kath.: Kilit.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

„Kigyó” Mihalovits Jenő, Piac-utca 33. „Muraközi” Preisler Ernő, Piac-utca 72. „Sas” Mandel József, Hatvan-utca 70. „Csillag” Beke Barna, Ar-cád-tér 1. „Nádor” dr. Sztankay Aba Szent Anna-u. 64. „Szt. Háromság” Bernáth Miklós, Homokkert. „Hungá-ria” Sz. Szabó Jenő, Vargakert.

Rendőrség telefonszáma 20—45.
Mentők telefonszáma 0—4.

A debreceni egyetemi Földrajzi In-tézet jelentései április 25-én:

Közép-Európa nagyrészen száraz az időjárás, az égboltozat csak kissé fel-felbő, a hőmérséklet azonban alacsony. Éjjeli fagyok sok helyen fordultak elő. Jelentősebb esők Angliában és a Balkánon vannak. Hazánk déli és keleti fele még mindig a délkeleti vi-harzonába esik. A déli és a keleti határ mentén voltak esők. Ma reggelig Szegeden 7, Tiszafüreden 6 mm. esett. Debrecenben egész nap a leesett mennyiség nem érte el az 1 mm-t. A nyugati területeken 2—4 fokkal mag-sabb a hőmérséklet, mint a keleten. A legmagasabb hőmérséklet ma Bu-dapesten 14, Szegeden 8, Debrecenben 10 fok volt.

Időprognózis: Még szeles, borult, hűvös idő. Esők még lehetségesek.

ÜNNEPÉLYEK, HANGVERSENYEK ÉS BÁLOK NAPTÁRA

Április 27-én, esütörtökön:

A Svetits Szövetség balett-estje este 8-kor a Csokonai-színházban.

Április 28-án, pénteken:

A Svetits Szövetség balett-estje este 8-kor a Csokonai-színházban.

Vallásos összejövetelek a Kos-suth-utcai templomban. A Kossuth-utcai templomban pünköstig minden szerdán délután 5 órakor vallásos összejövetelt tartanak, melyre mindenkit szeretettel hív meg ezúton is az egyházi rész vezetősége. Ma délután 5 órakor Pál apostol életéről és munkájáról biblíamagyarázat formájában előadást tart Baja Mihály lelképásztor, utána felolvas dr. Módis László segéd-lelkész.

A debreceni Orvosegyesület április 27-én, esütörtökön délután 6 órakor a Belklinikai tantermében tartja XVIII. tudományos ülését. Tár-gyaszorlat: Bemutatók: 1. Szendy Balázs: Velőzűletett ültetési daganat, mint a magzat intrauterin elvérzése-nek oka. 2. Szendy Balázs: A húgy-várkésűlék különös fejlődési zavara. 3. Györey István: Gyógyult májtályog gyermeknél. Előadás: Árvay Sándor: A petefészek-hormon anyagcsere emelő hatásának mechanizmusa.

X Jé-e a füstölt kutyafél a tüdő-gyulladásra? A poltézai szigeteken élő benschültek furcsa módon gyó-gyítják magukat. Ha megbetegednek, tengeri fűrdőt vesznek, ha a fejük fölött füstölt egeret rónak, de még fu-rasabb, hogy ha tüdőgyulladást kap-nak, akkor füstölt kutyafület esznek. A macskagérine viszont torokfájásra jó... Ezeket a furcsaságokat Tolnai Világapja egyik olvasója írja Ausz-tráliából, mert a népszerű magyar ké-poslapnak hetenként százan és százan írják meg a világ minden tájáról a legérdekesebb eseményeket és szoká-sokat.

Bolondnak tetette magát bűnügyének főtárgyalásán egy cigány

A debreceni törvényszék elrendelte elmeállapotának megvizsgálását

(A Debreceni Ujság tudósítójától) Kedden délelőtt különös vádlott ügyében tűzött ki főtárgyalást a dr. Rézler Ervin elnöklőte alatt működő büntető tanács. A vádlott Nagy József bírharagnyabajomi cigány volt, aki már hónapokkal ezelőtt Csibő Istvánné terhére okirathamisításokat követett el két társával együtt. A két társát már el is ítélték, Nagy József azonban megszökött s csak a napokban fogták el Budapest környékén. Most a gyűjtőfogházból szállították le a debreceni főtárgya-lásra.

A tárgyalás megkezdése előtt dr. Rézler tanácselnök felszólította a vádlottat, hogy álljon fel és mondja be személyi adatait. Nagy József

azonban réveteg szemekkel, mozdu-latamul ülve maradt a helyén, majd a fogházor jelentette, hogy Nagy József már napok óta nem beszél egy szót sem és bolondnak tetette magát. A törvényszék nem is fogadatosította a kihallgatást, hanem elrendelte Nagy József elmeállapotának meg-vizsgálását. Amikor a fogházor ki akarta kísérni a vádlottat a tárgyaló-teremből, a vádlott megvárta, amíg kinyitják előtte az ajtót, ő maga nem volt hajlandó egy ujjal sem a kilincshez érni. Nagy József elme-állapota megvizsgálása valószínűleg néhány hetet igénybe fog venni és annak befejezése után tartják meg ügyében a törvényszéki főtárgyalást.

Az Árpádtéri egyházi rész Négy-lete és Leányköze minden szerdán délután 4 órakor tartja összejövetelét. Ugyanezen napon 6 órakor bibliakör van.

Virágot loptak Hegymegi Kiss Pál villájából. Tegnap éjszaka betör-ök jártak Hegymegi Kiss Pál ország-gyűlési képviselő Poroszlav ut 45. sz. alatt levő házának udvarán. A betör-ök a kerítésen való bemérés után a kertből egy darab kéteves züstfenyőt, 12—13 darab jácintot, nagy mennyi-ségű tulipánt és árvaszékét vitték el. A képviselő feljelentést tett a rendőrsé-gen és a nyomozás megindult.

X A lecsuzzott divatkirály. A világ legnagyobb divatszakkörtőlének külö-nös bukásáról rendkívül érdekes cik-ket közöl a Délibáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Pom-pás budapesti és külföldi rádióműso-rokat, érdekes színházi beszámolókat, filmriportokat, gyűfelvonások szin-darabot, folytatások regényét, gazdag reitvényrovatot és 120 képet talál az olvasó a kitűnő képeslapban. Ez szám ára 20 fillér.

Öngyilkos gazdálkodók. Ceglédi Balázs komádi gazdálkodó hatvanöt éves korában a múlt éjjel öngyilkos-sági szándékból felakasztotta magát. Tettét elkeseredésében követte el, mert előzően összeveszett a család-tagjaival. — Fényi Imre ötvenhat éves bagaméri gazdálkodó életuntána miatt lett öngyilkos. Ő is felakasztotta magát. A debreceni királyi ügyészség mind a két esetben megadta a teme-tési engedélyt.

X Ninesen mária sehoh az „IGMÁN-DI” viznek, mert hűsítéses áre tökédy s egészségesek!

Tolvaiások Debrecenben. Ko-rom Lajos Kuruc-utca 56. szám alatt lakó magánzó feljelentést tett a rend-őrségen, hogy besurranó tolvaj téli kabátját és tájképbűtőjét ellopta. — Riesz Miklós kocsivezető Hatvan-utca 58. szám alatti garázsában a Ford-autóról elloptak egy külső és egy bel-ső gummikereket. — Dr. Nagy Albert orvos a rendőrség mellett az Újházi Éde-utcában támasztotta le a kerék-párját, amelyet ismeretlen tettes ello-polt. — Özevgy Gombos Istvánné Bel-telgöl 137. szám alatti tanvájáról 16 fajtukot loptak el. — Péntek Sándorné Acél-utcai udvaráról 4 tyukot vitték el a tolvajok.

X Cserépkályhák nagy választékban Harthmudh és más rendszerre átra-kásokat, tisztításokat vállal **Krisch Károly Piac-utca 89.** Telefon 12—18.

Elloptak egy tolvaj leányt. Fe-kte Lajosné Nap-utca 15. szám alatti lakos már régebben feljelentést tett a rendőrségen, hogy Nap-utca 15. szám alatti lakásáról több ékszeret elloptak. A rendőrségnek rövid nyomozás után sikerült elfogni a tettest Blága Julián-na cselédleányt, aki be is vallotta, hogy az ékszereket ő lopta el. A bűn-ieket megtalálták nála és így ma már at is kísérték az ügyészségi fog-házba.

Ha fáj a feje és szédül, ha tel-séget, hűlőgalmat, gyomorégést, mell-szorulást, vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Fereze József” keserűvizet. Gyomor- és bél-szakorvosok bizonyítják, hogy a Fe-reze József víz remek természet-alkotta hashajtó. A Fereze József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériák-ban és fűszerüzletekben kapható.

Az Ipartestület elnöksége felkéri az előlőréság tagjait, valamint az iparosokat, hogy dr. Szabó Mihály leltészmester temetésén minél nagy-voibb számban megjelenjen szivesked-jenek. A temetés szerdán délután 3 órakor a Nagytemplomból lesz.

Iparoszakosztályi ülés. A mű-szerész, autó- és villamoszerelő szak-osztály április 26-án, szerdán este 7 órakor szakosztályi ülést tart, melyre a tagok megjelenését ezúton kéri a szakosztály elnöksége.

„Déliab” önborotva pengő Csak TÓTH GYUZA vasüzetében

KIE hírek. Karácsony Sándor budapesti tanár, a kiváló ifjúsági elő-adó Fonó-estét vezet a KIE-ben pént-eken este 8 órakor a KIE beirt, par-toló és minden más tagjai részére belépődíj nélkül. Felhívjuk tagjaink figyelmét erre a rendkívüli érdek-eségű előadásra, amely még egyedülálló Debrecenben.

A debreceni KIE Szilassy Aladár önképzőköré vasárnap este fél 8 órai kezdettel rendezi ez évben utolsó mű-soros estjét. Az előadáson szeretelnék azok, akik egész évben részt vettek az önképzőkör munkájában önállóan, szavalattal és más művészi számmal. Az érdekes előadásra műsor a helyszí-nen kapható.

ANYAKÖNYVI HÍREK:

Házasságok: Erdői István npsz.—Horbász Erzsébet; Koller Károly ci-pész—Greza Mária.

Születések: Tóth Gyula npsz. fiu Géza; Szabó József kocsis, leány Ju-lia; Rimánóczy József polg. isk. tanár, fiu Gábor; dr. Danesházy Sándor ref. lelkész, leány Judit, dr. Miklós Andor orvos, fiu Andor.

Halálozások: Horváth Gusztáv ref. 82 éves, Malvin-u. 50; Erdői Sándor ref. 21 éves, Péterfia-u. 24; Homoki Imre ref. 81 éves, Dembinszky-u. 20; öz. Hannel Jakabné ref. 76 éves, Dembinszky-u. 22; Lövinger Judáné Margitai Etel izz. 62 éves Csokonai u. 38; Böröcz Irén ref. 18 hónapos Gőd-rökköz; Sipos Károly r. kath. 7 éves Vendég u. 36; Mendre Julia g. kath. 4 hónapos Bánk 104; öz. Szathmári Sándorné Mester Zsófia ref. 74 éves Baros u. 14; dr. Szabó Mihály ref. 50 éves Hunyadi u. 23; Kovács Józsefné B. Kiss Julia ref. 26 éves Vámospétes; Császár Katalin ref. 2 éves Arnold u. 5; Hubay Kálmán ref. 45 éves Taz-csal; Mailáth Béláné Szabó Julia ref. 28 éves Haláp 169; Dózsa Piroska ref. 19 éves H.-szoboszló.

A tisztelt busiparosok Szövetségének igazgatósága tudatja, hogy nagyrabecsült és szeretet elnöke

Dr. Szabó Mihály

Boldog emlékü halottunk hült tetemei április 26-án, szerdán délután 3 órakor a ref. Nagytemplomban tartan-dó ima után fognak a Várad-utcai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni, amely végtisztes-ségtételre szövetségünk tag-jait szomorodott szívvel meg-hívjuk.

A Hunyiban szövetségünk alapítóját és lankadást nem ismerő vezérét tiszteltük, aki-nek emlékét kegyelettel őriz-zük!

Debrecen, 1933. évi április hó 25-én.

Az Igazgatóság.

12.698—1933. VI. sz.

HIRDETMEY

Ertesitem a város gazdálkodó (föld-haszonélvező, haszonbérlet) lakosait, hogy az elsőfoku közigazgatási hatóság a m. kir. Központi statisztikai hivatal munkatere alapján nyilván-tartási előokra f. évi május hó 1-től kezdődőleg a Kossuth-utca 20. sz. földszint 46. sz. hivatali helyiségében, a mezőgazdasági vésfesterületeket k. esolatban a szőlőterületeket is összeírja.

Felhívom azért ez 5 kat. hold földön, valamint nagyobb területen gaz-dálkodókat, hogy a vetésterületi adat-uk bevallásához kapcsolásban részle-tve jelentsék be: az 1932—33. ter-melési évben kivágtott s az 1932—33. termelési évben ültetett szőlőterületeket.

A tényleg beültetett szőlőterületek-ből milyen terület van: 1. immuns homok; 2. nem immuns egyéb tala-ion (szőlőiskolák és amerikai anya-iskoláktelep nélkül) Európai vesszővel, amerikai alanyú oltványokkal, amerikai direkttermő szőlővel, vagy csemegeszőlővel beültetve?

A szőlőiskolák és amerikai vessző-termelő anyatelepek nagyságát, s az 1932—33. gazdasági évben megrón-s-zott szőlő-közeget és perenospora elleni permetezést szőlőterületet.

Debrecen, 1933 április hó 24.

Polgármester.

12523—1933. VI. sz.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMEY

Az egyenruházott városi alkalm-zottak részére szükséges 62 drb esz-manadrág, 55 pár eszima, 86 pár cipő, 193 drb nyári zubbony és 88 drb pan-talló és 76 drb esőköpeny szállítására írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

A szállítási határidő 1933 június hó 30.

A szállítási feltételek és az ajánlati űrlapok a városi elsőfoku közigaz-gatási hatóságnál (Debrecen, Rendőrségt épület III. emelet 92/b. sz. szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve azokat a fentemlített hatóság — portfókölség beküldése ellenében — megküldi, ugyanott a szállításra vonatkozólag részletes felvilágosítás nyerhető. Egebeekben a szállításra a 88.500—1929. B. M. sz. Közszállítási Szabályrendelet rendelkezései az irányadóak.

Az írásbeli zárt ajánlatokat 1933. május 17-én, szerdán délelőtt 11 óráig lehet a városi elsőfoku közigaz-gatási hatóságnál a fentebb megjelölt hivatalos helyiségben beadni.

Debrecen, 1933 április hó 22-én.

Dr. Vásáry István polgármester.

Színház Mozi

HETI MŰSOR:

Április 26., szerdán délután 3-kor:
Kadetszerelem. (Zóna.)
Április 26., szerdán este 8-kor:
Caramba. (C 30 bérlet).
Április 27., csütörtök délután 3-kor:
Kadetszerelem. (Zóna.)
Április 27., csütörtök este 7-kor:
Sveffits Szövetség előadása

A színházi iroda jelentése:

Ma este utoljára

A legkacagtatóbb operett-paródia!
A legmodernebb operett!

Caramba

Ma, szerdán délután,
holnap, csütörtök délután
ZONA helyárrakkal:

Kadetszerelem

A ma esti CARAMBA
vasárnap délutáni
OLCSÓ helyárrakkal kerít szinre!

MÁJUS 2-ÁN!
Szabó Lujza, K. Voith Ilonka,
Laurisín, Pajor és Komor karnagy
felléptével

MIGNON

Mozik műsora

VIGSZÍNHÁZ. Magyar hangosfilm.
KISÉRTETEK VONATA: az utasok:
Rökk Marika, Törzs Jenő, Beregi
Oszkár, Gombaszögi, Turay a fut-
ballista.

URÁNIA. UFA film. **KÉT SZIV —
EGY DOBBANÁS.** Enekes zenés
filmoperett 10 felvonásban. Főze-
replők: Lilian Harvey, Wolf Al-
bach Rettv és Halmay Tibor.

APOLLÓ. Csütörtöktől: Kizárólag
csak felnőtteknek! Három nagy
erkölcsfilm.
Előadások: 5—7—9.
Az 5 órás félhelyárrakkal!

Boeskay-tér. Telefon: 14—26.
Szerdán:
Csak felnőtteknek!
GARNIZON ÖRDÖGE
Edmund Lowe, Greta Nissen vi-
láglilmje.
Megelőzi:
NÉGY KINCSKERESŐ
Dzsungeldráma Dorothy Jordan
főszereplésével és Magyar hiradó.
Előadások kezdete: 7 és 9 órákor.

MŰVÉSZET

A MÁV. filharmonikus zenekar jubiláris ünnepi közgyűlése

A Filharmonikus Zenei Egyesület április 23-án tartotta meg 10 évi működésére visszatekintő jubiláris közgyűlést a KANSZ. helyiségének nagyszobájában. A termet zsúfolásig megtöltötték az egyesület tagjai, amelynek sorában ott voltak: Balás Károly kormányfőtanácsos, üzletigazgatóval és Krámer Gyula műhelyfőnökkel az élen; Bartha Sándor, dr. Major Sándor, Kovács Vilmos, Ötvös Aladár, az üzletvezetőség osztályfőnökei, az üzletvezetőség tisztikarának számos tagja, a külszolgálati főnökségnek és a külszolgálati személynéinek is sokan.

Az ülést dr. Ruzitska István felügyelő, az egyesület elnöke nyitotta meg a „Magyar Hírszék” szavainak elmondásával, azután fölkerítte az egyesület titkárát, Reimayert Rudolfot, hogy az elmúlt tíz év történetét is felölölő választmányi jelentést terjessze elő. A 10 év gazdag eseményeit felölölő jelentés felolvasása után az egyesület zárszámadásának bemutatása következett, majd dr. Ruzitska elnök mondotta el elnöki megnyitói beszédét. Igen nagy hatást kiváltott a 10 év történetének, sok küzdelmére, megpróbáltatására, majd diadalmas szárnybontására boldog és büszke örömmel visszatekintő, formájában is kiváló beszéd, melynek egyik legzesebb megnyilatkozása volt az a kijelentés, hogy a zenekar tagjai, a társadalmi állás különbözőségeinek minden választófalát lebontó forró testvériségben egyesülnek azonnal, amint a tiszta művészet örök szépségeit keresni hangszereikkel kezükben elindulnak!

Hálás köszönettel emlékezett meg a zenekar kulturértékét felismerő, azt minden lépésénél szeretettel követő és támogató sajtóról is, melynek hatalmas segítséggel a jövőben is szeretettel és bizalommal kerül. Hálás köszönetet mondott a zenekart a komoly művészi kifejlődés után eladitó Ábrányi Emil karnagynak. Mielgen emlékezett meg a zenekar nevében a semmiből életre hívott zenei együttes megalkotójáról: Balás Károly kormányfőtanácsosról, az egyesület diszlektőréről, ki akadályt nem ismerő energiával, személynének szorgoskodásával az elmúlt 10 évben vezérő lelke volt az egyesületnek és az egyesület háttérja és rugószkodása megnyilatkozásaként átvitvittotta azt a művészi kivitelű, remekbe készült, hatalmas ezüst babérszörűt, amelynek minden egyes levelébe a zenekar egy-egy tagjának a neve lett bevésve.

Balás Károly diszlektőr mélyen meg hatva vette át a gyönyörű ajándékot és megindultan mondott köszönetet azért a meleg és őszinte szeretettel, amely a zenekar minden egyes tagja szívéből feléje sugárzik: gyönyörű szavakkal köszönte meg azt, amit a zenekar minden egyes tagja a művészet önzetlen imádatában gyökerező, igazán önfelelődoző működésével tett az elmúlt — nehézségekben gazdag — 10 esztendő alatt, megértvén és teljes szűrában értékelvén az ő intenciójának a tisztaságát és az ő gondolatát segített kiépíteni. Szűráni nem akaró ünneplés követte a diszlektőr szavait.

Az ünneplés elesendesülése után Zivuska Andor máv. titkár jelentette be a filharmonikus zenekar 10 évi működését mindig figyelemmel kísérő, megértő szeretettel támogató debreceni sajtó szerencsekívánatlát az egyesületnek és hervadhatatlan érdemű megalkotójának, Balás Károly üzletigazgatójának. Hangot adott ezben annak a mélyen átértelt tiszteletnek, szeretetnek és becsülésnek is, amely a zeneegyesület zenekedvető tagjait, de egyben az összsvasutaság minden egyes tagját is Balás Károly mély emberi érzéssel telt, pártatlanul nobil és emelkedett gondolkodása alakjához fűzi. A lelkeket megérintő szavak után

az új tisztikar megválasztása következett.

Az elnöki székét elfoglaló Bartha Sándor főfelügyelő indítványára a volt tisztikar dr. Ruzitska István volt elnökkel az élen nagy lelkesedéssel, egyhangulag újból megválasztották Ruzitska dr. mély meghatottsággal köszönte meg ugy a maga, mint az új tisztikar részéről is a velők szemben megnyilvánuló bizalmat és fogadta, hogy a jövőben is, ugy mint eddig, egész szívvel és lélekkel fogja továbbra is szolgálni az egyesület ügyét. Hajdu László felügyelő, közvetlen meleg beszédben köszöntötte az újból megválasztott dr. Ruzitska elnököt. A nagy hatást tett beszéd után az elnökség meleg ünnepsévével a filharmonikusok igen meleg hangulatu jubiláris közgyűlése véget is ért. Az egyesület egyhangu lelkesedéssel báró Vav Arnoldné Mikes Sarolta grófnőt, a magyar arisztokrácia kiváló művésztagját tiszteletbeli tagjánul választotta és Balás Károly diszlektőrnek, valamint dr. Ruzitska István elnöknek el nem muló érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítette.

KERÜLETI ATLETIKAI VERSENY

A MASz keleti kerülete április 30-án Debrecenben az egyetemi sporttelepen d. u. 3 órai kezdettel kerületi senior és ifjúsági vrsenyt rendez a következő számokkal. Ifjúsági számok: 100, 400 és 300 m-es síkfutás, olimpiai stafétafutás, magas és távolugrás, súlylökés, diszkoszvetés és gerelyhajítás. Szenior számok: 100, 500, 800 és 5000 m-es síkfutás, svéd stafétafutás, magas, távol- és rudugrás, súlylökés, diszkoszvetés, gerelyhajítás. Nevezési zárlat 1933 április 27., d. u. 6 óra. — Nevezési díj ifi. számokban számonként és személynként 20 fill. Szeniorban 30 f. Nevezéseket a nevezéssel együtt Hadházy Géza előadó címére: Debrecen, Magoss György tér 6. kell küldeni.

A DEAC atletikai szakosztálya csütörtök d. u. fél 7 órai kezdettel az egyetemi sporttelep irodájában rendkívül fontos ügyben szakosztályi ülést tart, melyre a szakosztály tagjainak pontos megjelenését kéri a szakosztály vezetősége.

A budapesti rádió szerdai műsora

9.15: Gramofon. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12.00: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Házikvintett Közben 12.25: Hírek. 1.00: Időjelzés, időjárás- és vállásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerek, piaci árak, árfolyamhírek. 3.30: A rádió diákfelőrája. 4.00: Kertész József elbeszélései. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.00: Seregély Irma hárfázik. 5.30: Rádiózás — 2000-ben. Zalai Fodor Gyula felolvasása. 6.00: Magyar nóták. Előadja Komlóssy Emma és Bura Sándor cigányzenekara. 6.45: „A női izlés fejlődése Pesten”. Jeszenszky Sándor dr. előadása. 7.00: „A római tiszt”. Földi Mihály novellája. 7.25: Az Operaház

előadásának ismertetése. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „A mosoly országa”. Regényes operett 3 felvonásban, Leon Viktor szövegkönyve nyomán írta Herzer Lajos és Löbner Frigyes. Fordította Harsanyi Zsolt. Zenéjét szerezte Lehár Ferenc. Vezényli Fleischer Antal. Rendezte Márkus László. Személyek: Lichtenfels gróf, tábornagy: Toronvi Gyula; Liza, leánya: Nagy Margit; Pottenstein Hatfaludy Ferenc gróf huszárfőhadnagy; Laurisín Lajos; Egy idős hölgy; Sándor Mária; Egy tábornok; Kodolányi Alajos; Fialat lányok: Tóni; Móor Juli; Vali; Somogyi Piroška; Fini; Egerszeghy Gitta; Franci; Nagybányai Margit; Kató; Roubal Margit; Manci; Gergely Irén; Öreg inas; Adám Győző; Szu-Csong herceg; Szűcs László; Mi, a nővére; Gere Lola; Csang, nagybátyja; Komáromy Pál; Fu-h, követségi titkár; Ifi. Toronvi Gyula; Főcunuch; Szűgyi Kálmán; Egy kínai tiszt; Jászav András. Az I. felvonás után: Időjelzés, hírek, ügytőversenyeredmények. Az előadás után Időjárásjelentés. Majd: Bura Károly és cigányzenekara a Metropol-szállóból.

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde

A gabonátőzsdén, mivel változatlanul tart a hideg időjárás, ennek következtében a mezőgazdasági helyzetéről még most sem valami kedvező a vélekedés, ami leginkább a határidőpiacon nyilvánult meg az októberi buza árfolyamának emelkedésében. Annak a statisztikai kimutatásnak, hogy a buzából 10 százalékkal több termelt, mint ősszel kimutattak, nem tulajdonítottak már nagyobb jelentőséget, mert a buzakészletek fogytán vannak és alig akad már lényegesebb felesleg. Az októberi buza 12.30-on zárult, ami 14 filléres javulást jelent. A májusi buza csak 2 fillérral drágult. Emelkedett 10 fillérral a májusi rozs is.

A 76 kg-os buza hivatalos jegyzése: Tiszai 14.10—14.25, ftiszai, jász. 13.60—13.75.

Határidőüzlet: Buza: május 13.27—28, június 13.59—60, október 12.30—31. Rozs: május 6.65—67, június 8.25, 20, zárlat 8.14—15. Tengeri: május 6.98—7.00, július 7.58, 56, augusztus 7.79, 83, 79.

Készárüzlet: Buza: tiszai 77 kg 14.35—14.55, 78 kg 14.55—14.70, 79 kg 14.75—14.90, 80 kg 14.90—15.05, ftiszai, jászai 77 kg 13.75—13.90, 78 kg 13.90—14.05, 79 kg 14.05—14.20, 80 kg 14.20—14.35, fejezm., dtuli, pestv., bácskai 77 kg 13.40—13.55, 78 kg 13.55—13.70, 79 kg 13.75—13.90.

Rozs: pestv. 6.50—6.60, egváb rozs 6.50—6.60, tak. árpa I. 8.60—8.80, tak. árpa II. 8.40—8.50, felv. sörárpa 10.75—12.50, egváb sörárpa 9.75—11.00, zab I. 8.40—8.60, zab II. 8.30—8.40, tiszai tengeri 6.85—6.95, egváb tengeri 6.85—6.95, korpá 5.85—5.95.

A készárúvásáron buza és rozs nem változott, zab 5—10 fillérral olcsóbb, tengeri 5 fillérral drágább.

Debreceni baromfi, gyümölcs és zöldség piaci árak

Hízott liba kg 110—120, hízott rucá 130—140, idei kisliba párja 200—230, idei kisuca párja 40—50, idei kiscsirke 25—30, pulyka kg 80—90, tyúk és csirke kg 90—110, rántani való csirke párja 130—250, tojás drb 04—06, alma kg 70—110, narancs kg 66—90, citrom drb 04—07, petrezselyem kg 08—10, sárga répa kg 05—08, vörös hagyma kg 05—08, fog hagyma kg 20—30, krumplic kg 04—08, zeller drb 01—03, téli retek kg 05—08, cékla kg 03—05, hónapos retek cs. 08—12, idei saláta drb 01—06, vörös hagyma cs. 04—06, idei szép ugorka drb. 30—50.

Nvomatol a Magyar Nemzeti Könyv és Lapkiadóvállalat nyomdájában.
Felelős kiadó:
Dr. PAJOR GYÖZŐ igazgató.
FRISS SÁNDOR művezető.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szög, három napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban és a Debreceni Polgárban hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér.

APRÓHIRDETÉSEK

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Levelezés

Intelligens
csinos fiatal urilány levelezne jókedélyű urival. „Egyetemi hallgató kizárva” jelígyére. 3666

„IV. Joseph”
jelígyére levél van Független Ujság kiadóhivatalában. Piac 49. 3710

Betöltendő állás

Egy
kintőfiút, aki jártas üzletben, felveszek. Timár ucca 22. 10043

Református
ar vagy urhölgy ajánlatát kérem vallásos akcióhoz. Igen szép jövedelem. Leveleket „Akció” jelígyére kiadóhivatalban Piac ucca 49. 3705

Önállóan
főző mindenestől bejárónő, szakácsnő felvétetik Kálvin-tér 15. Fűszerútlelet. 3709

Intelligens
nőgyök sok pénzt kereshetnek könnyű akció munkával. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Piac 49.

Mindenes
fiatal ügyes leányt azonnal felveszek. Jeszenszky, Kossuth u. 1. 901

Mindenes
bejárónő elsejére felvétetik. — Bacsó, Piac ucca 61., félemelet. 907

Bejáró
szobalányt azonnal felveszek, rendszeretét, megbízhatót, — könyvvél. Hegedűsné, Piac kilenc. emeleten. P29

Állást keresők

Ügyes,
megbízható leány főzéshez is ért, május 1-re, esetleg azonnalra urali háztartásba bejárónőnek ajánlkozok. Érdeklődők címét a kiadóba kéri. 805

Fiatal
uri- és nőifodrász állást keres. Cím a kiadóban. 876

Allást
keres egy szakmában jártas jó munkás kovácssegéd. Vidékre is elmegy. Címe: Komáromi Gábor. Hajduböszörmény, Kálvin-tér 2. P31

Ingtatlan

Adómentes
új ház kétréteges lakással eladó. Ara 8000 pengő. Felét, mint saját pénzem rajta hagyom egyezség szerint. Értekezni a helyszínen: Kingyeshegy u. 18. vagy Piac u. 49. sz. a nyomdában Lehotaival.

A város
legszébb helyén, a központi egyetem előtti téren villatelek olcsón eladó. Értekezni: dr. Szabó, Első Takarékszövetkezet. 646

Eladó
több adómentes kis ház telepen, részletfizetéssel is. Értekezni: Gazdák Bankja, Kossuth uccán. 899

Kiadó lakás

4 szobás
modern lakás május 1-re kiadó. Csapó ucca 59. 903

Központban
butorozva vagy üresen modern nagy udvari szoba kiadó. Kossuth 43. 896

Kiadó
egy szoba, konyha kis családnak, közel a piachoz. Veres ucca 13. 904

Két
szoba, előszoba, fürdőszobás lakás magas földszinti modern udvari lakás május 1-re kiadó. Teleki u. 9. 893

Két
vagy 3 szobás lakás gyümölcsös kerttel kiadó. Széchenyi ut 36. 894

Kiadó
világos nagy szoba, veranda, mellékhelyiségekkel virágos udvarban. Darabos 13. 891

Teljesen
különbejárattal csinosan butorozott szoba kiadó. Bethlen 44. 906

Kiadó
telepen egy kétszobás lakás. Értekezni: Gazdák Bankjában, Kossuth uccán. 900

Kiadó
május 1-re 3 szobás, fürdőszobás modern udvari lakás. Vár u. 8. 898

KIADÓ
Csillag u. 82. sz. családi ház. Értekezni: Ispotály u. 13. szám alatt. 851

Pincelakás,
világos, száraz, villanyvilágításos, kiadó májusra. Teleki ucca 13. 895

Szoba,
konyha terrasszal, jószagtartással, félkertetel vagy anélkül május elsejére olcsón kiadó. Párhuzamos u. 3. P30

Háromszobás
uccai lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Arany János u. 30. 906

Kettőszobás,
verandás lakás, pince, 290 öl gazdasági udvar, nyárikonyha kiadó. Nap ucca 10. 907

Kiadó városi kislakás.
A tüzelőanyagával szemben lévő Kassa uti kislakástelepen egy szoba, konyhas lakás szabadványból kiadó. Értekezni lehet a helyszínen. Stieber József teleptelgyelőnél.

Kiadó lakások:
Ferenc József ut 34. számú házban 3-ik emeleti uccai, 2-ik és 3-ik emeleti udvari teljesen modern 4-4 szoba, hall és minden mellékhelyiségből álló lakás valamennyi központi fűtéssel és melegvízellátással, kedvező feltételek mellett kiadó.

Csinosan
butorozott uccai szoba központi fűtéssel kiadó. Batthyány u. 17. II. em. 5. 3707

Két
szoba, konyha, speiz kiadó. Pécet ucca 18. 858

II. emeleti
5 szobás, komfortos lakás május 1-től kiadó. Értekezni: Debreceni Első Takarékszövetkezetnél. 1721

Két szobás lakás
május 1-re kiadó. Külsővásártér 9. Értekezni Papp László Ferenc József ut 16. 720

Háromszobás
komfortos uccai lakás központi fűtéssel a Bika-bérlőházban májusra kiadó. 737

Kossuth
ucca 3. szám alatt, I. em. kétszobás udvari irodahelyiség kiadó. 506

Kiadó
2 szobás, konyhas lakás olcsó áron Meszera ucca 2. szám alatt. Értekezni dr. Papp ügyvédnél, Batthyány u. 14. alatt. 791

Kiadó
modern két szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel magas földszinten Domokos Lajos ucca 26. Vénkert. 636

Erkélyes,
elegáns butorozott szoba kiadó Piac 26. alatt, Dr. Brüllnél. 885

Modern
uccai 2, esetleg 3 szobás lakás májusra kiadó keresztény családnak, Barna ucca 11. 867

Diszkrét
különálló különbejárattal szépen butorozott kis szoba kiadó. Pácsi u. 11. 874

Május
1-ére kiadó kétszobás, konyhas lakás mellékhelyiségekkel. Vörösmarty u. 32. sz. 795

Különbejárattal
jutányosan szoba olcsón kiadó. Rákóczi u. 35. keresztépület. 3703

Üzletek

Üzlethelyezés
kiadó. Butorok leraktározását jutányosan vállalom: Piac ucca 83., udvarban.

Rádió

Rádiót,
csillárt, kerékpárt, gumit, alkatrészeket legolcsóbban vásárol: Katznál, Piac 60. 3712

Ellátás

Diétás
koszt, elsőrendű, olcsó, gyorsmorbetegeknek. Május elsejétől. Batthyány 18. 886

Penz

150-200
pengő kölcsönt keresek magas kamatra, pénzt ingatlanban biztosítom. Cím a kiadóban. 888

Eladás

Méray-motorkerékpár,
350 kbc., elsőrangú állapotban, majdnem új gumikkal, hátsó ülésel, Bosch-világítással 550 pengő középszert eladó. Cím: Piac 49., nyomda.

Kocsik
ujak és javítottak állandóan raktáron, Riesz kocsigyár Debrecen. 3960

Műbutorokat
jótállással készít és raktáron tart Csapó u. 67., Bálint József. 697

Tégla,
száraz, legjutányosabb árban bármily mennyiségben Balogh és Vértessy téglagyárban. Telefon 23-18. 1395

Elköltözés
miatt sürgősen nagyon olcsón eladó hálózati rádió, drótsodrony és madracok. Hajnal u. városi bérlőház A. I. 8. 830

Prága alfa
tipusu 5 üléses kintű karban lévő kis autó eladó. Havi utadója 10 pengő. Megtekinthető Bosch service, Széchenyi ucca 24. 789

Fajgalamb
tulszaporodás miatt eladó. Apaffy ucca 20. 661

Kozmetikai
berendezés eladó Piac 63. I. em. 4048

Eladó
Diófa könyvszekrény más célokra is alkalmas. Hunyadi u. 24. szám alatt. 3706

Ágytoll
finom, új és használt, keményfa háló, kis Singergép, ruhaszekrény, edények stb. eladók. Jókai 22. 3647

Eladó
ajtó, ablak, egy kapu. Lorántffy 32. 892

Drótkerítés,
phafaoszlopok és 100 darab használt egész téglák eladó. Komlóssy ut 17-A. 760

Eladó
empír-stílusban készült vitrin (berakásos). Bethlen u. 48., asztalosnál. 897

Cserép,
fedni való, jó állapotban eladó. Fischer, Csapó ucca 89. 3711

Hálószoba
berendezés sürgősen eladó. — ucca 49., I. emelet, szembe a kapuval. 3714

Vétel

Zálogcédlulát
használt férfiruhákat, használt butorokat veszek; levelezőlapra hívásra házhoz megyek. Aruközvetítő, Csapó 14. 3772

Buzaaljat,
repcealjat és köles keveréket bármilyen mennyiségben veszek. Apaffy ucca 20. 656

Ikerablakot,
hármast, 120-130 magasat megvételre keresek, Ispotály u. 13. sz. 1369

Keresek
megvételre 3 darab ajtót, 1x220 méretben és 7 darab ablakot 110x160 méretben. Cím a kiadóban. 890

Fürdőszobakályhát,
fával fűthetőt keresek. Cím a kiadóban. 908

Oktatás

Naményi
gyorsíró- és gépiróiskolában szakszerű, olcsó, gyors kiképzés. Állandó beiratkozás. Alamlérvényes bizonyítvány. — Batthyány u. 9.

Különféle

Amerikai
hölgyfodrászat, Piac ucca öt, félemelet, legolcsóbb árai: Vasöndölés 50 fillér, vizöndölés 50 fillér, manikűr 30 fillér, hajvágás 40 fillér, hajmosás 50 fillér. Speciális hennázás legolcsóbban. Diákoknak, egyetemi hallgatóknak árengedmény. Olcsó bérletrendszer. Tanulóleányok felvétetnek. 3421

Minden
igénynek megfelelően a legdivatosabb fazon elsőrendű munkával mélyen leszállított árban készíti Kun József uridivat-szabó, Piac 44. 793

Kertherendezéseket,
sirok beültetését, szobanövények átültetését jutányosan vállalom. Farkas József műkertész Piac u. 14. virágüzlet. 3631

350 pengő
havi fix jövedelmet biztosítok, ki 10.000 pengővel közreműködéssel betársul vállalatomba. — Érdeklődők irjanak kiadóba „Fix fizetés” jelígyére. 852

Gáz,
vizvezeték átszerelése, javítása legolcsóbban Wilhelmnél, Széchenyi tizenkilenc, Simonffy husz. P28

Elveszett
vasárnap a városháza—színház között egy karikagyűrű. Megtaláló jutalom ellenében hozza: Thaly Kálmán ucca 1. sz., I. emeletre. 871

Husfűtölés
olcsón, kifogástalanul Zöldfa ucca 3. szám alatt.

Magános
nőnek kevés háziológért teljes ellátást adok. Cím kiadóban. 902

Szerényebb
igényű magános nőnek vagy férfinak lakást, ellátást biztosítok 300 pengő kölcsön kamatja fejében visszafizetésig, pénzt üzletbe fektetném, esetleg jutalékra betársulhat. — „Özvegy nyugdíjas” jelígyére kiadóba. 889

Öndülítés 40,
manikűr 30, hajvágás 20 és 30 f. Miklós ucca 53. Toma. 3713

50 FILLÉRENT HÁROM NAPILAPBAN
közöljük 10 szavas apróhirdetését hétköznap, vasárnap 70 fillérért. Három napilap sokezer olvasója olvassa nálunk feladott apróhirdetését naponta. ennél fogva a nálunk feladott apróhirdetés biztos eredményt hoz. Debreceni Független Ujság. Debreceni Ujság. Debreceni Polgár